

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи Е-3 , Е-4 , Ез-3 ,
Ез-4

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НПР

професор _____ С.Я. Ходирєв
“ ___ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Основи наукових досліджень</u> (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки	<u>бакалавр</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою	<u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>державна</u> (мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: підготовка фахівців до їх професійної діяльності на первинних посадах, пов'язаної з необхідністю вирішення комплексу задач, які вимагають застосування наукових методів та апарату формування у студентів комплексу знань, вмінь та уявлень, що забезпечать участь у виконанні наукових досліджень в економіці та управлінні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи планування та технології виконання наукових досліджень, методи оформлення результатів досліджень та їх використання в практичній діяльності.

Основними завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- практична підготовка студентів щодо організації науково-дослідницької роботи;
- оформлення та представлення одержаних результатів дослідження і впровадження їх у практичну діяльність підприємства.

2. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» вивчається, спираючись на всі знання та вміння, отриманні після вивченої раніше дисциплін: «Адміністративний менеджмент», «Управління персоналом», «Економіка та фінанси підприємства», «Економіка праці», «Маркетинг», «Організація виробництва», і передуює вивченню дисциплін «Методологія і організація наукових досліджень», «Управління проектами та змінами», «Фінансовий менеджменту», «Менеджмент організацій», «Логістичний менеджмент».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ¹
Кількість кредитів - <u>6</u> Кількість годин - <u>180</u>	<i>за вибором студента</i> (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>VI, VII, VIII</u> (порядковий номер семестру)	<u>VI, VII</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	<u>залік</u> (залік, екзамен)
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	8
- практичні, семінарські (годин)	30	8
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- самостійна робота студентів (годин)	134	164
- курсовий проект (годин)	-	-
- курсова робота (годин)	-	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	+

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні категорії науки;
- понятійний апарат наукового дослідження;
- закономірності розвитку науки;
- основні етапи та підходи щодо організації науково-дослідницької роботи;
- моделі системного підходу в проведенні наукових досліджень;
- основні характеристики інструментальних засобів проведення наукових досліджень;
- принципи організації наукових досліджень;
- зміст та призначення загальнонаукових та конкретно-наукових методів;
- технологію здійснення основних методів дослідження;
- структуру та технологію розробки методики виконання наукового дослідження;
- концепції раціональної роботи з науковою літературою;
- основні характеристики інструментальних засобів проведення наукових досліджень;
- моделі та методи активізації творчого потенціалу дослідника
- шляхи оформлення результатів наукової роботи та передачі інформації;

вміти:

- формулювати тему і мету наукового дослідження;
  - виділяти об'єкт та предмет дослідження;
  - виконувати аналіз наукової проблеми та представляти її у вигляді сукупності наукових завдань;
  - розробити робочий план та методику дослідницької роботи;
  - застосовувати інструментарій емпіричних та теоретичних методів;
  - вибрати методи дослідження та розробити методику її здійснення;
  - класифікувати та активно використовувати існуючі інформаційні ресурси для рішення наукових завдань в галузі економіки;
  - організувати власне та колективне наукове дослідження з використанням концепції системного підходу;
  - використовувати методики вивчення та обробки літературних джерел;
  - здійснювати бібліографічний опис літературних джерел;
  - формулювати визначення та розробляти класифікації;
  - складати календарний план виконання наукових досліджень і контролювати його виконання;
  - оформити результати наукового дослідження;
- мати уявлення про**
- про види наукових досліджень;
  - про типологію методів дослідження;
  - про форми відображення результатів наукового дослідження.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	<i>“Відмінно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
82 – 89	Добре	B	<i>“Дуже добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75 – 81		C	<i>“Добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилкам
67 – 74	Задовільно	D	<i>“Задовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60 – 66		E	<i>“Достатньо”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35 – 59	Незадовільно	FX	<i>“Незадовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань(з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	<i>“Неприйнятно”</i> - теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якогось-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

6. Засоби діагностики результатів навчання – проводяться у формі контрольних робіт, що включають в себе тести та практичні завдання, по кожному розділу, в кінці семестру складається залік.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва тем	Кількість годин		Література
	очн	заочн		очна	заочн	
1	2	3	ЛР, ПР, СЗ, СРС	5	6	7
Семестр: VI (лекції); VII, VIII (практичні заняття) (Семестр VI, VII - заочна).						
Розділ 1. Наука, наукове мислення та наукове дослідження						
Тема 1. Наука – поняття та основні категорії.	2	1	ПР 1. Складання плану проведення наукового дослідження студентом. Розробка гіпотези СРС 1. Основні напрямки наукових досліджень в економіці СРС 2. Дослідницькі принципи науки. Методи наукового пізнання СРС 3. Системний підхід, його місце та роль в науковому пізнанні	2 15 15 15	- 18 18 18	Базова (Б) [1-4]; допоміжна (Д) [5-12] Інформаційні ресурси (ІР) [13-15]
Тема 2. Вибір та обґрунтування теми наукового дослідження	2	1	ПР 2. Вибір теми, розробка гіпотези, формулювання мети і завдань наукового дослідження, предмету та об'єкту дослідження. СРС 4. Наукове мислення в організації	2 15	2 18	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Тема 3. Основні стадії наукового дослідження	2	2	ПР 3. Доповіді студентів за обґрунтованою темою наукового дослідження (актуальність теми дослідження, гіпотеза, мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження) СРС 5. Раціональна організація праці в процесі наукового дослідження	6 15	 18	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Тема 4. Інформаційне забезпечення та етика наукових досліджень	2	1	ПР 4. Аналіз наукових публікацій. Етика наукового дослідження ПР 5. Оформлення посилань на використані джерела інформації при проведенні наукового дослідження СРС 6. Опрацювання понять під час наукового дослідження	2 4 15	 4 18	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Разом за Розділом 1.	8	5	ПР СРС	16 90	6 108	

Розділ 2. Застосування методів наукового дослідження та оформлення результатів науково-дослідної роботи						
Тема 5. Методи наукового дослідження	4	2	ПР 6 Результати наукового дослідження та їх ступінь наукової новизни. Складання плану проведення наукового дослідження студентом ПР 7. Обґрунтування переліку методів наукового дослідження СРС 7. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особистість вченого.	6 4 10	2 13	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Тема 6. Звіт про науково-дослідну роботу	2	1	ПР 8 Оформлення звіту з науково-дослідної роботи студента ПР 9 Оформлення презентаційного матеріалу за результатами науково-дослідної роботи студента СРС 8. Психологія наукової творчості	2 2 10	13	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Тема 7. Завершальна стадія науково-дослідної роботи	2		СРС 9. Мистецтво наукової полеміки і дискусій СРС 10. Розвиток здібностей до наукової діяльності	12 12	15 15	Б [1-4]; Д [5-12]; ІР [13-15]
Разом за Розділом 2.	8	3	ПР СРС	14 44	2 56	
УСЬОГО за дисципліну	16	8	ПР СРС	30 134	8 164	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

При виконанні здобувачами вищої освіти заочної форми навчання контрольної роботи передбачається індивідуальний характер виконання розрахунків за варіантами в залежності від номера залікової книжки. Контрольна робота містить два завдання: теоретичне питання (завдання 1) та практичне завдання (завдання 2). Теоретичне та практичне завдання відповідають змісту п.7 даної програми, перелік теоретичних та практичних завдань надано в методичних вказівках до контрольної роботи з дисципліни “Основи наукових досліджень” для студентів спеціальності 073 «Менеджмент».

9. Форми поточного та підсумкового контролю здійснюються у вигляді поточних письмових контрольних робіт по кожному розділу та заліку. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка результатів засвоєння окремих розділів за згодою студента.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення немає
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Важинський С.Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С.Е. Важинський, Т.І. Щербак. - Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч.посіб. / Колесников О.В.– К.: Центр учбової літератури, 2011.– 144 с.
3. Пушкарь А. И. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности: учебн. пособ. / А. И. Пушкарь, Л. В. Потрашкова. – Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2008. – 280 с.
4. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.

Допоміжна література

5. Кожухар В.М. Основы научных исследований: учеб. пособ. / Кожухар В.М. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К⁰», 2010. – 216 с.
6. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: ЦУЛ, 2019.– 144 с.
7. Корягін М.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М.В. Корягін, В.Ю. Чік. – - К.: Алерта, 2019. – 492 с.
8. Мальська М. П. Організація наукових досліджень: навч. посіб. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк – К.: ЦУЛ, 2017.– 136 с.
9. Медведєва В.М. Основи наукових досліджень: практикум / В. М. Медведєва. – К.: Ліра-К, 2017.– 84 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. А.Є. Конверського – К.: Центр учбової літератури, 2010.– 352 с.
11. Тарелкін Ю. П. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін. – Суми: Видавництво СумДПУ ім.. А.С. Макаренка, 2010. – 196 с.
12. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.

Інформаційні ресурси

13. <http://rada.gov.ua/ru> (сайт Верховної Ради України - нормативні документи)
14. <http://www.nbuv.gov.ua/> (національна бібліотека України імені В.І.Вернадського)
15. Бистрицька А.К. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / А.К. Бистрицька, Я.В. Догадайло. - Харків: ХНАДУ, 2017 – 75 с. - Режим доступу: http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/43105/mod_resource/content/1/OND%20Konспект%20Lektsiy%202017%20Dogadaylo%20Ya.pdf

Розроблено та внесено: кафедрою менеджменту

(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент кафедри менеджменту

к.е.н., доцент

(посада, наук. ступінь, вчене звання),

_____

(підпис)

Я.В. Догадайло

(ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 8/1124 від "24" січня 2020 р.

(номер)

(та дата протоколу)

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

_____

(підпис)

О.М. Криворучко

(ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

доктор економічних наук, професор

(наук. ступінь, вчене звання)

_____

(підпис)

І.А. Дмитрієв

(ПІБ декана)

" " "

(день)

(місяць)

20 року

(рік)

© Догадайло Я.В., 2020 рік

© Догадайло Я.В., 2025 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена
Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1